

Výsledky unikátního evropského projektu UniSAFE k obtěžování a násilí na univerzitách: téměř 2 z 3 lidí s ním mají nějakou zkušenost

25. listopadu 2022, Praha | NKC – gender a věda Sociologického ústavu AV ČR uspořádalo 24. a 25. listopadu 2022 v Praze mezinárodní konferenci s názvem „*Ending gender-based violence in academia: Toward gender-equal, safe and inclusive research and higher education*“. Zaměřuje se na sexuální obtěžování a násilí na vysokých školách a koná se v rámci českého předsednictví v Radě EU. Záštitu nad konferencí převzalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Včera na konferenci zazněly také výsledky unikátního projektu UniSAFE, který mapoval rozšířenost násilí a sexuálního obtěžování na evropských vysokých školách. Ten ukázal, že s nějakou formou tohoto typu násilí se setkaly téměř dvě ze tří osob. Potvrdil také, že častěji jsou mu vystaveni lidé, kteří čelí znevýhodnění kvůli své etnicitě, zdraví nebo genderové či sexuální identitě.

V Praze se sešli zástupci a zástupkyně odpovědných národních úřadů, vědecko-výzkumných organizací, poskytovatelů finanční podpory na výzkum a inovace a dalších organizací nejen ze zemí EU, ale i z USA a Velké Británie.

Konferenci zahájil ministr školství Vladimír Balaš: „Před problémem násilí a obtěžování na vysokých školách nelze zavírat oči. Ministerstvo školství bere tento problém vážně a tuto konferenci vnímáme jako příležitost pro sdílení zkušeností a dobré praxe mezi relevantními stranami ze zemí EU. Právě mezinárodní spolupráce je klíčová, aby mohly evropské země společně pracovat na bezpečném a respektujícím prostředí v akademické a vědecké sféře. Proto jsem také připojil podpisem svou podporu k výzvě, která je výstupem z této konference a která poukazuje na to, jaké kroky je potřeba pro ukončení násilí a obtěžování v akademickém a vědeckém prostředí podniknout.“

Na konferenci dostaly prostor také dobrovolnické studentské spolky a iniciativy z několika zemí Evropy. Zastupují jak studující, tak i začínající vědce a vědkyně. Poskytují jim podporu a radí, jak postupovat, pokud se s násilím a obtěžováním setkají. Většina z organizací vznikla jako reakce na případy násilí a obtěžování. Chtějí přispět k řešení tohoto problému, zviditelnit jej a podnítit tak změnu ve vysokoškolském prostředí, které případům nevěnovalo dostatečnou pozornost. Při svých aktivitách se setkávají s překážkami, například pokud jde o nejasné kompetence, neexistující postupy pro řešení násilí na univerzitách, objevuje se i bagatelizace celé problematiky.

Součástí konference bylo také představení výsledků unikátního celoevropského projektu Horizontu 2020 UniSAFE, na kterém se NKC podílí. Tento projekt mapuje problematiku genderově podmíněného násilí a sexuálního obtěžování v akademické sféře na několika úrovních. Zabývá se nejen rozšířeností tohoto problému, ale také postupy, které instituce i jednotlivé země používají k jeho odstranění. Do výzkumu se zapojilo 46 univerzit z 15 zemí Evropy. Šetření zahrnuje odpovědi od více než 42 tisíc osob studujících a pracujících na vysokých školách.

Vedoucí NKC Marcela Linková k výzkumu doplnila: „Jedná se o největší výzkum svého druhu a je opravdu pozitivní, že se do něj zapojilo tolik institucí, které chtějí s projevy násilí bojovat. Z výsledků je zřejmé, že v případě násilí a obtěžování na vysokých školách nejde o selhání několika jednotlivců, ale jednoznačně o systémový problém, který vyžaduje výraznou změnu ve fungování akademického prostředí a jeho kultuře.“

Z výzkumu například vyplývá, že s nějakou formou genderově podmíněného násilí se setkaly téměř dvě ze tří osob, konkrétně šlo o 62 %. Ženy se s ním setkaly v 66 % případů. Potvrzuje také, že častěji jsou mu vystaveni lidé, kteří jsou více zranitelní kvůli příslušnosti k LGBTQ+ (68 %), své etnicitě (69 %) nebo zdravotnímu znevýhodnění (72 %).

Výzkum také popisuje různé formy násilí, které se v akademickém prostředí objevují, nejčastější formou je násilí psychické (57 %) a za ním následuje sexuální obtěžování. S tím se setkala přibližně jedna ze tří osob, přesněji 31 %. Výsledky projektu také ukazují, že pouze 13 % osob případy násilí či obtěžování nahlásí. Součástí projektu UniSAFE je proto i vytvoření systémových řešení a nástrojů, které pomohou v prevenci a při potírání nejen těchto forem násilí a obtěžování.

Cílem konference Ending gender-based violence in academia je podnítit debatu o opatřeních, která mohou zvýšit ochranu před všemi formami násilí v akademickém prostředí. Nedílnou součástí řešení je oblast politik a legislativy, která by měla poskytovat podporu pro řešení této problematiky. V rámci konference proto vystoupí také Joanna Drake, zástupkyně generálního ředitele z GŘ pro výzkum a inovace Evropské komise. Výstupem z konference je společná výzva, podpořená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Podrobnosti o konferenci: www.gbv2022.eu

Výstup z konference - Call for Action: <https://bit.ly/3qvzEax>

Podrobnosti z výzkumu projektu UniSAFE: <https://bit.ly/3EXN4oV>

Více o projektu UniSAFE: <https://unisafe-gbv.eu/>

Kontakt

Jana Gabrielová, manažerka komunikace NKC – gender a věda,

tel.: 775 976 390, e-mail: jana.gabrielova@soc.cas.cz

Akce probíhá v rámci projektu sdílených činností CZERA financovaného MŠMT (identifikační kód MS2103).

